

ESCOLA MASSANA. CENTRE D'ART I DISSENY.

Codi: 106451
Crèdits: 6
Caràcter: FORMACIÓ OPTATIVA
Matèria: CONTEXT I DESENVOLUPAMENT EN ÀMBITS ESPECÍFICS
Curs: QUART
Semestre: Primer
Equip docent: Laia Arqueros Claramunt
Hores de dedicació: 150h
Hores lectives: 75h
Hores autònomes: 75h

CONTINGUTS DE LA MATÈRIA

Aquesta matèria està formada per vuit assignatures optatives de caràcter teòric pràctic. On es treballaran processos i coneixements com la manipulació de l'espai en el seu vessant funcional i lúdic; la innovació en el disseny i l'evolució en l'ús dels objectes; la generació de missatges des de la complexitat i transversalitat dels mitjans de comunicació visual contemporanis; la producció d'imatges des de l'extraterritorialitat de la narrativa visual; la creació des de la contemporaneïtat de les tècniques tradicionals; l'elaboració de discurs des de la riquesa material i la complexitat de l'espai expositiu; la producció de continguts propis de les pràctiques artístiques contemporànies.

En qualsevol d'elles l'estudiant ampliarà el seu coneixement sobre les eines que les caracteritzen i desenvoluparà i aprofundirà en la configuració d'un treball personal i rigorós que li permeti actuar en el context social i professional.

Assignatures de la matèria:

PRÀCTIQUES DE LA MATÈRIA 1.
PRÀCTIQUES ARTÍSTIQUES 1.
PRÀCTIQUES DE LA COMUNICACIÓ I NARRACIÓ VISUAL 1.
PRÀCTIQUES DEL DISSENY 1.
PRÀCTIQUES DE LA MATÈRIA 2.
PRÀCTIQUES ARTÍSTIQUES 2.
PRÀCTIQUES DE LA COMUNICACIÓ I NARRACIÓ VISUAL 2.
PRÀCTIQUES DEL DISSENY 2.

DESCRIPCIÓ DE L'ASSIGNATURA: PRÀCTIQUES DE LA MATÈRIA 1

L'assignatura Pràctiques de la Matèria 1 és de caràcter optatiu i forma part de la matèria Context i desenvolupament en àmbits específics del primer semestre de quart curs. Es concep com un taller teoricopràctic d'investigació i realització de propostes vinculades a l'àmbit de les Arts Aplicades i les seves pràctiques expandides.

Dins del recorregut projectual de l'últim curs, l'assignatura funciona com un laboratori d'incubació projectual orientat a l'exploració, l'acumulació de referents i l'experimentació material. Aquesta etapa se centra en la construcció d'una base operativa sòlida, prioritzant l'assaig material i la validació de l'error com a eines de coneixement, desplaçant el focus de l'objecte final cap a la profunditat del procés.

L'objectiu és consolidar un pensament crític i un llenguatge propis, entenent els sistemes de producció com a generadors de pensament. D'aquesta manera, es dota a l'alumnat de les bases conceptuals i procedimentals necessàries per articular una línia d'investigació singular i transitar amb autonomia cap a les fases de resolució dels seus projectes personals o el seu Treball de Fi de Grau (TFG)

OBJECTIUS

1. Redefinir la pràctica creativa des d'un posicionament ètic i transdisciplinari davant els dilemes contemporanis, assumint la responsabilitat i incidència social del propi treball.
2. Integrar la mirada crítica de gènere, la inclusió i l'ètica de les cures des de les primeres preses de contacte i dinàmiques de taller.
3. Iniciar la investigació i recol·lecció de sabers per començar a construir un marc teòric propi basat en genealogies culturals i l'experimentació situada.
4. Explorar relats crítics que vinculin la tecnologia amb la cultura material i les pràctiques expandides de les Arts Aplicades.
5. Aplicar la lògica artesana i el diàleg material, entesos com a mètodes d'investigació, per a la generació de propostes experimentals i l'activació de metodologies d'ideació i assaig.
6. Habitar la deriva i l'assaig, aprenent a suspendre el judici prematur i integrant l'error i la resistència del material com a informació operativa del procés.
7. Fomentar dinàmiques de lectura compartida i suport mutu per potenciar l'escolta activa i l'aprenentatge col·lectiu durant la fase d'incubació.
8. Iniciar la recerca d'un llenguatge propi a través de l'experimentació visual, objectual, editorial i el registre sistemàtic i continuat del procés.
9. Articular les primeres troballes integrant la comunicació oral, material i conceptual, utilitzant els recursos de les arts de la matèria com a eines actives per a la traducció i el prototipat d'idees.
10. Explorar l'ús de materials i eines, activant el treball manual per reconèixer la matèria com un agent actiu i motor del pensament projectual.

CONTINGUTS

Els continguts de l'assignatura es despleguen al llarg de dos grans blocs metodològics orientats a la investigació: Bloc 1: Acumular (Explorar) i Bloc 2: Connectar (Projectar). A partir d'aquests dos blocs, la pràctica de taller explora la dimensió transdisciplinària de la matèria mitjançant quatre eixos temàtics: l'estudi del gir material i l'agència com a motor del pensament creatiu; la investigació de genealogies i referents sota una perspectiva crítica i de gènere; la confluència entre sistemes de producció tradicionals i tècniques de registre i multiplicitat; i els discursos de la matèria vinculats a la sostenibilitat i l'ètica de les cures.

ESCOLA MASSANA. CENTRE D'ART I DISSENY.

METODOLOGIA

L'assignatura es desenvolupa sota el model d'investigació basada en la pràctica, atorgant centralitat al desplegament del procés i a la construcció d'una metodologia d'investigació fonamentada, ètica i honesta. Aquest enfocament es desplega mitjançant quatre pilars metodològics:

Pràctiques detonants: Exercicis intensius de curta durada dissenyats per activar conceptes teòrics mitjançant l'assaig material i l'experimentació immediata.

Investigació situada: Acompanyament i tutorització personalitzada perquè l'alumnat articuli una línia d'investigació singular amb autonomia.

Aprentatge col·lectiu i suport mutu: Sessions d'anàlisi grupal i retorn compartit on es valida l'error com a informació operativa i es fomenta la coavaluació horitzontal.

Traçabilitat del procés: Ús sistemàtic del Quadern de Camp i l'assaig visual com a eines per al registre, la reflexió crítica i la construcció de coneixement material.

ACTIVITATS FORMATIVES

Hores de dedicació total: 150 h

Hores activitats dirigides: 60 h (40%)

Hores activitats supervisades: 12 h (8%)

Hores aprenentatge autònom: 78 h (52%)

Hores activitats d'avaluació: (Integrades dins de les hores lectives dirigides i supervisades)

Activitat dirigida: Presentació i discussió de continguts teòrics, referències i casos d'estudi. Metodologia d'aprenentatge: Valoració i discussió crítica col·lectiva, exposició de continguts pràctics i dinàmiques de lectura compartida de referents i materials. Descripció: A l'inici de les sessions es realitzarà una exposició oral del marc teòric i conceptual, acompanyada dels enunciats i premisses pràctiques a desenvolupar. Es fomentarà la creació d'un repositori col·lectiu de sabers i referències.

Activitat supervisada: Seguiment continu per part de l'equip docent. Discussió, posada en comú de continguts i realització d'exercicis a l'aula-taller. Metodologia d'aprenentatge: Assessorament tècnic i metodològic sobre els processos d'investigació i formalització de l'alumnat. Seguiment i tutorització individual i col·lectiva dels resultats parcials. Descripció: Durant les hores de treball a l'aula-taller es guiarà l'alumnat en el seu procés d'experimentació material. Es plantejaran dinàmiques de coavaluació i lectura crítica compartida en grups reduïts per analitzar referents, proposar plantejaments de projecte i fomentar l'autonomia en la presa de decisions.

Activitat autònoma: Cerca de documentació: fonts primàries, bibliografia, casos d'estudi i referents. Treball pràctic autònom i registre continuat del procés. Metodologia d'aprenentatge: Tractament crític de la informació, lectura comprensiva de textos i experimentació autònoma amb elements formals i matèrics. Descripció: L'alumnat haurà de desenvolupar el treball teòric i pràctic proposat als tallers de forma autònoma per completar la investigació iniciada a classe. Serà fonamental garantir l'absoluta traçabilitat del procés mitjançant un registre continuat (visual, escrit i/o material) que evidenciï el pensament en acció, el qual s'avaluarà posteriorment en les activitats supervisades.

Activitat d'avaluació: Presentació i defensa dels exercicis, processos d'investigació i resultats parcials i/o finals. Metodologia d'aprenentatge: Comentari, revisió i retorn crític, individual o en grup, dels processos i les formalitzacions. Descripció: Dinàmiques d'exposició pública, dispositius de lectura compartida i reflexió grupal sobre els resultats del projecte i l'aprenentatge metodològic adquirit al llarg de les diferents fases de l'assignatura.

RESULTATS D'APRENTATGE DEL TÍTOL

Coneixements:

KT01: Identificar els continguts, llenguatges i perspectives fonamentals per a l'anàlisi de la pràctica cultural contemporània en les seves diverses manifestacions

KT03: Identificar els elements que són comuns i els específics en els diferents llenguatges creatius

KT06: Relacionar l'experiència singular de l'estudiant amb la realitat global contemporània en la presa de posició respecte al projecte propi

Habilitats:

ST02: Aplicar les metodologies creatives pròpies de la titulació (que es basen en els elements que les diferents disciplines històriques tenen en comú) als projectes en art i disseny

ST07: Treballar en projectes d'art i disseny de manera cooperativa i integrada en equips de composició heterogènia

Competències:

CT02: Resoldre encàrrecs concrets externs en l'àmbit creatiu amb coneixements, tècniques i metodologies transdisciplinars

CT03: Aplicar, en els projectes creatius conceptes de sostenibilitat, d'equitat de gènere, d'inclusió i de cerca

del bé comú d'acord amb la consecució dels objectius de desenvolupament sostenible (ODS)

RESULTATS D'APRENTATGE DE LA MATÈRIA

Coneixements:

KM35: Identificar la metodologia adequada per a la tipologia de projecte en cada àmbit aplicant els diferents mètodes de treball i desenvolupament del projecte

KM36: Reconèixer l'àmbit creatiu específic i la seva relació amb l'àmbit professional al llarg dels projectes creatius realitzats en les diferents assignatures optatives

KM37: Seleccionar les eines i recursos per a la comunicació dels àmbits específics en la materialització del projecte propi

Habilitats:

SM31: Planificar el desenvolupament de projectes tant en el marc de treball professional autònom com en l'àmbit de l'empresa o institucions públiques

SM32: Produir projectes complexos dialogant amb professionals d'altres àmbits gestionant coneixements propis d'altres disciplines de manera resolutiva

Competències:

CM28: Aplicar de manera autònoma els diferents mètodes de recerca per al desenvolupament de projectes de disseny o artístics de manera específica o transversal

CM29: Relacionar correctament les idees i transmetre-les amb eficàcia i creativitat utilitzant el mitjà adequat a cada situació comunicativa

ESCOLA MASSANA. CENTRE D'ART I DISSENY.

RESULTATS D'APRENENTATGE DE L'ASSIGNATURA

KA (KM35): Identificar la metodologia adequada per a la tipologia de projecte en cada àmbit aplicant els diferents mètodes de treball i desenvolupament del projecte.

KA (KM36): Reconèixer l'àmbit creatiu específic i la seva relació amb l'àmbit professional al llarg dels projectes creatius realitzats.

KA (KM37): Seleccionar les eines i recursos per a la comunicació dels àmbits específics en la materialització del projecte propi.

SA (SM31): Planificar el desenvolupament de projectes tant en el marc de treball professional autònom com en l'àmbit de l'empresa o institucions públiques.

SA (SM32): Produir projectes complexos dialogant amb professionals d'altres àmbits gestionant coneixements propis d'altres disciplines de manera resolutiva.

CA (CM28): Aplicar de manera autònoma els diferents mètodes de recerca per al desenvolupament de projectes de disseny o artístics de manera específica o transversal.

CA (CM29): Relacionar correctament les idees i transmetre-les amb eficàcia i creativitat utilitzant el mitjà adequat a cada situació comunicativa.

SISTEMA D'AVUACIÓ

Aquesta assignatura treballa amb avaluació contínua i, per tant, no compta amb la possibilitat d'un lliurament únic a final de curs. L'assignatura és presencial (80%), es prendrà nota de l'assistència. Tots els treballs que no siguin lliurats durant el procés, en les dates indicades, seran penalitzats o directament no podran ser avaluats.

Els criteris d'avaluació en cada un dels treballs fets al llarg de l'assignatura tenen com a objectiu avaluar el compromís, la qualitat i l'autonomia de cada alumne i els indicadors utilitzats seran els següents:

- 1.- Coherència amb els objectius plantejats a l'inici, tant generals com específics i el compliment d'ells en la proposta final.
- 2.- Rigor en la planificació de temps i coherència en el seguiment de la planificació. Autonomia.
- 3.- Coherència interna del projecte en les relacions concepte - procés.
- 4.- Claredat, qualitat i coherència en la comunicació i presentació del projecte.

ACTIVITATS D'AVUACIÓ I CRITERIS D'AVUACIÓ PARCIALS

30% - BLOC 1: Acumular/Explorar. Avaluació de la fase inicial del projecte orientada a la recerca i experimentació. El percentatge es desglossa en: Investigació i anàlisi (20%), Llançament d'idees (30%), Formalització de la proposta (30%) i Comunicació del projecte (20%). (Resultats d'aprenentatge avaluats: KM35, KM37, SM31)

60% - BLOC 2: Connectar/Projectar. Avaluació de la fase de síntesi i autonomia metodològica. El percentatge es desglossa en: Investigació i anàlisi (20%), Llançament d'idees (30%), Formalització de la proposta (30%) i Comunicació del projecte (20%). (Resultats d'aprenentatge avaluats: CM28, CM29, SM32, KM35)

10% - Habitar l'aula (comunitat d'aprenentatge). Actitud, participació i compromís transversal. S'avaluarà la implicació activa a l'aula-taller, la qualitat de l'escolta en les dinàmiques de lectura compartida, la cura dels espais comuns i la corresponsabilitat en el foment del suport mutu. (Resultats d'aprenentatge avaluats: KM36, SM32)

REAVUACIÓ

En cas d'avaluació insuficient, l'alumnat optarà a la reavaluació d'un o diversos dels seus treballs sempre que compleixi amb els següents requisits:

- 80% d'assistència a classe
- Haver realitzat el seguiment obligatori per part de l'equip docent.
- Haver complert amb el termini de lliurament establert dels treballs.
- La nota de reavaluació no serà mai major de 5 (Suficient o aprovat)

En cas que l'alumnat tingui algun tipus de complicació personal, laboral o acadèmica que li impedeixi de seguir el transcurs de l'assignatura haurà de comunicar-ho a l'equip docent, a tutor/a, o, en última instància, a coordinació pedagògica del Grau, per poder trobar una solució a temps. En cap cas s'acceptaran justificacions o peticions de flexibilitat a final de curs.

PROGRAMACIÓ

L'assignatura es desplega inicialment durant 16 sessions de 4h presencials seguint la següent distribució:

SESSIÓ 1 Presentació de l'assignatura. Introducció Bloc 1: Acumular/explorar. Exercicis detonants 00 i 01.

SESSIÓ 2 BLOC TEORICOPRÀCTIC: Acumular/Explorar Exercici detonant 02

SESSIÓ 3 BLOC TEORICOPRÀCTIC: Acumular/Explorar Exercici detonant 03

SESSIÓ 4 BLOC TEORICOPRÀCTIC: Acumular/Explorar Exercici detonant 04

SESSIÓ 5 BLOC TEORICOPRÀCTIC: Acumular/Explorar ENTREGA PRIMER BLOC

SESSIÓ 6 – SESSIÓ 14 BLOC TEORICOPRÀCTIC: Connectar/Projectar Treball a l'aula taller i tutories.

SESSIÓ 15 Entrega final

SESSIÓ 16 Tancament conjunt a l'aula/ REAVUACIÓ

BIBLIOGRAFIA*

Arias, B. (2025). Blandito blandito: ¿Qué le hacemos les feministas al arte? Cielo Santo.

Barad, K. (2023). Cuestión de materia. Holobionte.

Bennett, J. (2022). Materia vibrante: Una ecología política de las cosas (M. Giovenale, Trad.). Caja Negra Editora.

ESCOLA MASSANA. CENTRE D'ART I DISSENY.

- Boserman, C. (2021). Dibujo en contexto: Otros laboratorios, pequeñas cocinas y un rebaño (Tesis doctoral). Universitat de Vic–Universitat Central de Catalunya / BAU.
- Espejo Ayca, E. (2022). Yanak uywaña: La crianza mutua de las artes. PCP.
- Halberstam, J. (2018). El arte queer del fracaso. Egales.
- Heijnen, E., & Bremmer, M. (Eds.). (2020). Wicked arts assignments: Practising creativity in contemporary arts education. Valiz.
- Kent, C., & Steward, J. (2019). Observar, conectar, celebrar: Las enseñanzas sobre creatividad de Sister Corita. Gustavo Gili.
- Le Guin, U. K. (2018). Contar es escuchar: Sobre la escritura, la lectura y la imaginación. Círculo de Tiza.
- Le Guin, U. K. (2024). La teoría de la bolsa de la ficción (D. J. Haraway, Pról.). Rara Avis.
- Munari, B. (1983). Cómo nacen los objetos: Apuntes para una metodología proyectual. Gustavo Gili.
- Rasch, M., Gijsen, J., & Staal, H. (Eds.). (2024). Hands on research for artists, designers & educators. Set Margins' Publications.
- Sennett, R. (2009). El artesano. Anagrama.
- Tripaldi, L. (2023). Mentes paralelas: Descubrir la inteligencia de los materiales (F. Venturi, Trad.). Caja Negra Editora.
- Vis, D. (2021). Research for people who (think they) would rather create. Onomatopee.

* *Estimat alumnat, la resta de la bibliografia la completeu vosaltres...*